

Sygn. akt VIII U 770/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka
Protokolant:	Ewa Grychtoł

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2015 r. w Gliwicach

sprawy Zakładu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

przy udziale zainteresowanych: H. C. (C.), S. C. (C.), M. C. (C.), Z. K. (K.), J. K. (K.) i (...) Spółki Jawnej w D.

o ustalenie płatnika składek i podstawę wymiaru składek

na skutek odwołania Zakładu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 12 lutego 2014 r. **nr** (...)

z dnia 12 lutego 2014 r. **nr** (...)

z dnia 12 lutego 2014 r. **nr** (...)

z dnia 12 lutego 2014 r. **nr** (...)

z dnia 12 lutego 2014 r. **nr** (...)

1. oddała odwołania;

2. zasądza od Zakładu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 660 zł (sześćset sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Teresa Kalinka

Sygn. akt VIII U 770/14

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 12 lutego 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ustalił dla płatnika składek Zakładu (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne

i zdrowotne za zainteresowanego H. C. będącego pracownikiem płatnika składek, za okresy i w kwotach wskazany w decyzji.

Decyzją nr (...) z dnia 12 lutego 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ustalił dla płatnika składek Zakładu (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za zainteresowanego S. C. będącego pracownikiem płatnika składek, za okresy i w kwotach wskazany w decyzji.

Decyzją nr (...) z dnia 12 lutego 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ustalił dla płatnika składek Zakładu (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za zainteresowanego M. C. będącego pracownikiem płatnika składek, za okresy i w kwotach wskazany w decyzji.

Decyzją nr (...) z dnia 12 lutego 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ustalił dla płatnika składek Zakładu (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za zainteresowanego Z. K. będącego pracownikiem płatnika składek, za okresy i w kwotach wskazany w decyzji.

Decyzją nr (...) z dnia 12 lutego 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ustalił dla płatnika składek Zakładu (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za zainteresowanego J. K. będącego pracownikiem płatnika składek, za okresy i w kwotach wskazany w decyzji.

W uzasadnieniach wszystkich wyżej wymienionych decyzji ZUS podniósł, że zostały one wydane w związku z wykonywaniem przez zainteresowanych pracy na rzecz własnego pracodawcy Zakładu (...) Sp. z o.o. w G., na podstawie umowy cywilnoprawnej – umowy zlecenia zawartej z (...) Spółka Jawna w D. i po przeprowadzonej u odwołującego płatnika składek kontroli, w wyniku której ustalono niewłaściwy sposób rozliczania się z organem rentowym z należnych składek za zatrudnionych pracowników.

Od powyższych decyzji odwołania złożył płatnik składek Zakład (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G., domagając się ich zmiany w całości i wyłączenia z podstawy wymiaru składek przychodów uzyskiwanych przez zainteresowanych z tytułu umowy zlecenia zawartej z (...) Spółka Jawna w D.. W uzasadnieniu odwołujący zakwestionował prawidłowość przeprowadzonego przez ZUS postępowania kontrolnego oraz postępowania w zakresie ustalenia wysokości podstawy wymiaru składek z urzędu. Nadto zakwestionował prawidłowość zastosowania przepisu art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2015r., poz. 121 ze zm.).

W odpowiedziach na odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. wniósł o ich oddalenie podtrzymując swe dotychczasowe stanowisko. Dodatkowo podniósł, że w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych pracownicy, którzy poza zatrudnieniem na podstawie umowy o pracę u swojego pracodawcy zawierają umowy cywilnoprawne (np. umowy zlecenia) z podmiotami trzecimi, ale w ramach których praca wykonywana jest na rzecz własnego pracodawcy przez tego pracownika, są na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych traktowani jako pracownicy w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji należy odprowadzać od takiej umowy cywilnoprawnej składki na ubezpieczenia społeczne. Płatnikiem tych składek jest pracodawca, z którym pracownik ma zawartą umowę o pracę. W ocenie ZUS taka sytuacja wystąpiła w niniejszej sprawie. Zainteresowani w ramach umów zlecenia wykonywali pracę na rzecz pracodawcy tj. Zakładu (...) Sp. z o.o. w G., z którym pozostawali w stosunku pracy, mimo iż umowy zlecenia zostały zawarte z podmiotem trzecim (...) Spółka Jawna, a nie z pracodawcą, na rzecz którego nastąpiło faktyczne świadczenie pracy, co zostało ustalone w trakcie kontroli przeprowadzonej przez inspektorów kontroli ZUS.

Zarządzeniami z dnia 3 listopada 2014r. Sąd połączył sprawy wszczęte w wyniku złożenia odwołań od wszystkich wskazanych powyżej decyzji do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygn. akt VIII U 770/15.

Zainteresowany M. C. poparł odwołanie. Pozostali zainteresowani nie zajęli stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. w dniu 24 października 2013r. zmienił nazwę na Zakład (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G., co wynika z Krajowego Rejestru Sądowego, Nr (...).

(...) Sp. z o.o. w (...) Spółka Jawna w D. zawarli w dniu 31 października 2005r. umowę o świadczenie usług, której przedmiotem było:

- wykonywanie usług przemysłowych według wykazu jak w załączniku nr 3 do umowy,
- prace porządkowe w obiektach administracyjnych, łaźniach, umywalniach, szatniach, ubikacjach, głównych ciągach komunikacyjnych w halach produkcyjnych określone w załączniku nr 1 do umowy.

Zgodnie z załącznikiem nr 3 usługi przemysłowe obejmowały prace spawalnicze, obróbkę mechaniczną, prace ślusarskie, obróbkę tokarską, prace montażowe, naprawcze, obróbkę ciepło – mechaniczną, prace transportowe, prace robotników magazynowych, suwnicowych i podsuwnicowych. Natomiast załącznik nr 1 zawiera wykaz prac porządkowych oraz czas i częstotliwość ich wykonywania.

Za usługi, o których mowa w § 1 pkt. 1 zleceniobiorca miał otrzymać umowne wynagrodzenie według stawki godzinowej zgodnie z załącznikiem nr 3 do umowy. Za prace wymienione w § 1 pkt. 2 według kwoty ryczałtowej.

Prace będące przedmiotem umowy miały być wykonywane w obiekcie zleceniodawcy przy wykorzystaniu pomieszczeń socjalnych należących do zleceniodawcy. Nadto dozór techniczny Zakładu (...) Sp. z o.o. zobowiązany był do nadzorowania i odbioru technicznego oraz potwierdzenia wykonywanych prac.

Umowa została zawarta na czas nieokreślony i mogła zostać rozwiązana za trzymiesięcznym terminem wypowiedzenia. Nadto wcześniejsze rozwiązanie umowy mogło nastąpić w przypadku rażącego łamania jej zasad przez jedną ze stron lub w przypadku porozumienia stron.

Do umowy zawarto 31 aneksów dotyczących stawek godzinowych za usługi przemysłowe.

Sąd ustalił, że (...) Spółka Jawna w D. w ramach prowadzonej działalności zawarła umowy zlecenia z zainteresowanymi m.in. na wykonywanie usług produkcyjnych. Umowy były zawierane na okres jednego miesiąca. Na odwrocie każdej z umów zlecenia zamieszczono rachunek za wykonanie prac zgodnie z umową. Umowy zlecenia były podpisywane przy wypłacie wynagrodzenia.

Zainteresowani H. C., S. C., M. C., Z. K. i J. K. w spornych okresach pozostawali w stosunkach pracy z Zakładem (...) Sp. z o.o. w G..

Sąd ustalił, iż w ramach zawartych umów zlecenia zainteresowani wykonywali takie same obowiązki i te same czynności co w ramach zawartych umów o pracę z (...) Sp. z o.o. w G.. Pracę świadczyli na swoich stanowiskach pracy. Praca wykonywana przez zainteresowanych na podstawie umów zlecenia była świadczona na rzecz Zakładu (...) Sp. z o.o. w G. i przy użyciu narzędzi należących do tego zakładu. Była to dodatkowa praca wykonywana przez zainteresowanych po godzinach pracy wynikających z ich umów o pracę, bądź przed pracą wykonywaną w ramach umowy o pracę, jak również w soboty.

Zapotrzebowanie na dodatkową pracę ustalane było na bieżąco przez mistrzów i kierowników odwołującej spółki.

Spółka (...) zapewniała nadzór techniczny, kierownictwo nad zleceniobiorcami, jak również zapewniała odpowiednie stanowiska pracy i wszelkie narzędzia do wykonywania pracy w ramach umowy zlecenia.

Rozliczeń dokonywano po zakończonym miesiącu pracy. U odwołującej funkcjonowały dwa czytniki, przy pomocy których rejestrowany był czas pracy zainteresowanych: jeden czytnik dotyczył pracy w ramach stosunku pracy, a drugi pracy dla „innej firmy” – w tym przypadku dla firmy (...). W oparciu o te dane, pracownicy biura ruchu zakładu (...), obliczały przepracowane przez zainteresowanych godziny oraz wysokość wynagrodzenia i przekazywały dane do spółki (...). Na tej podstawie wystawiano fakturę na Zakład (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G.. Faktura była powiększona o marżę spółki (...). Następnie przedstawiciel firmy (...) przyjeżdżał do biura ruchu odwołującej, przywoził umowy zlecenia, rachunki oraz gotówkę na wypłaty wynagrodzeń dla tych zainteresowanych, którzy nie posiadali rachunku bankowego. Pracownicy biura ruchu odwołującej przedkładali zainteresowanym dokumenty do podpisu i wypłacali wynagrodzenie. Zainteresowanym posiadającym rachunki bankowe wynagrodzenia przelewała firma (...).

Sąd ustalił, że takie same prace, jakie były wykonywane w ramach umów zlecenia z (...) Spółka Jawna były wykonywane były wcześniej przed zawarciem umów zlecenia, jak też w późniejszym okresie przez pracowników (...) Sp. z o.o., w ramach godzin nadliczbowych.

Ustalono, że firma (...) zawierała umowy zlecenia tylko z pracownikami grupy spółek (...). (...) zawarł również umowę o świadczenie usług z innym zleceniodawcą z grupy B. – Zakładem (...) i zgłaszał zainteresowanych do ubezpieczenia zdrowotnego. W wyniku przeprowadzonej w latach 2011-2012 kontroli zakwestionowano składkę zdrowotną w zakresie w jakim płatnikiem tej składki był (...), ponieważ prace były wykonywane przez zleceniobiorców na rzecz ich macierzystego zakładu. Zleceniobiorcy zostali wyrejestrowani z ubezpieczeń zdrowotnych przez (...) a składka zdrowotna została przez ZUS zwrócona.

Nadto Sąd ustalił, że Spółka (...) w okresie bezpośrednio przed okresem spornym nie wykonywała żadnych prac produkcyjnych. Zainteresowana (...) zajmowała się świadczeniem usług związanych z ochroną mienia, wynajmem lokali, świadczeniem usług porządkowych. W związku z tym zatrudniała około 50 pracowników na stanowiskach portierów, sprzątaczek i pracowników administracyjnych.

W okresie od 25 czerwca 2013r. do 26 sierpnia 2013r. organ rentowy przeprowadził kontrolę u odwołującego płatnika składek. Przedmiotem kontroli było ustalenie prawidłowości i rzetelności obliczania, potrącania i opłacania składek i wpłat, do pobierania których zobowiązany jest wyżej wymieniony organ rentowy, zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i do ubezpieczenia zdrowotnego, prawidłowości ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych i wypłacania tych świadczeń oraz dokonywania rozliczeń z tego tytułu, prawidłowość i terminowość opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe oraz wystawiania zaświadczeń.

W następstwie przeprowadzonego postępowania organ rentowy wydał zaskarżone decyzje ustalające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Ustalona podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowiła sumę wynagrodzenia wynikającego z umów o pracę zawartych przez zainteresowanych z Zakładem (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w G., które zostało podane przez płatnika składek do ZUS jako „podstawa emerytalna” i z umów zlecenia zawartych przez zainteresowanych z (...) Spółka Jawna w D., w ramach których zainteresowani wykonywali pracę na rzecz swojego pracodawcy tj. Zakładu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G., z którym pozostają w stosunku pracy. Natomiast podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne została pomniejszona o 13,71 % tj. w części składek finansowanych przez ubezpieczonego.

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie: akt Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w tym akt kontroli przeprowadzonej u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w G. oraz zainteresowanej (...) Spółki Jawnej w D., umowy o świadczenie usług z dnia 31 października 2005r., umów o pracę, stanowiskowych kart pracy zainteresowanych oraz porozumień zmieniających warunki pracy i płacy (k.116-125), umów zleceń zawartych z zainteresowanymi (k.143-147), informacji Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w G. (k.94), zeznań świadka P. Z. złożonych w sprawie o sygn. VIII U 548/14 (nagranie

z rozprawy z dnia 27 stycznia 2015r. min. 15.22 i n. k.131-132), zeznań świadka T. B. złożonych w sprawie o sygn. VIII U 486/14 (nagranie z rozprawy z dnia 29 stycznia 2015r. min. 8.02 i n. k.130), przesłuchania zainteresowanych: H. C. (nagranie z rozprawy z dnia 12 lutego 2015r. min. 13.04 i n. k.134-138), S. C. (nagranie z rozprawy z dnia 12 lutego 2015r. min. 23.49 i n. k.134-138), M. C. (nagranie z rozprawy z dnia 12 lutego 2015r. min. 32.16 i n. k.134-138) oraz Z. K. (nagranie z rozprawy z dnia 12 lutego 2015r. min. 41.01 i n. k.134-138). Nadto okoliczności zawierania umów zlecenia przez (...) Spółkę Jawną z pracownikami (...) Sp. z o.o. w G. są Sądowi znane z urzędu z uwagi na toczące się przed tut. Sądem liczne postępowania sądowe o analogicznym stanie faktycznym.

Ostatecznie również stan faktyczny nie był kwestionowany przez strony. Strony nie kwestionowały ani okresów ani wliczeń dotyczących wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Spór dotyczył jedynie oceny prawnej łączącej odwołującego i zainteresowanych umów cywilnoprawnych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie płatnika składek Zakładu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy wyjaśnić, że organ rentowy ma uprawnienia do badania ważności umów cywilnoprawnych. Zgodnie, bowiem z art. 68 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015r., poz. 121 ze zm.) do zakresu działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należy między innymi wymierzanie i pobieranie składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne. Po myśli natomiast art. 83 ustawy ZUS wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw w szczególności dotyczących ustalania wymiaru składek.

Organ rentowy posiada więc kompetencję do badania charakteru i do oceny prawnej umów stanowiących tytuł do zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, w tym badania prawidłowości ustalania wymiaru składek i może wydawać decyzje w tym przedmiocie.

W okresie objętym zaskarżonymi decyzjami zainteresowana (...) Spółka Jawną w D. zawarła z zainteresowanymi umowy zlecenia. Nadto zainteresowani pozostawali w stosunku pracy z Zakładem (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. i jednocześnie wykonywali na rzecz tej spółki pracę w ramach umowy zlecenia z (...) Spółka Jawną.

Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym oraz obliczania i opłacania składek reguluje ustawa z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r., poz. 121 ze zm.).

Zgodnie z treścią art. 6 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych pracownicy (z wyłączeniem prokuratorów), podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, z zastrzeżeniem art. 8 i 9.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 pracownicy podlegają również obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu.

Z kolei w myśl art. 12 ust 1 osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu.

Po myśli art. 8 ust 1 za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a.

Zgodnie z art. 8 ust. 2a za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Zgodnie zaś z art. 13 pkt 1 obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają pracownicy od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

W myśl art. 46, ust. 1 wskazanej wyżej ustawy płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Natomiast po myśli art. 18 ust. 1 w związku z art. 20 ust. 1 ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, ubezpieczenie chorobowe oraz wypadkowe z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Art. 18 ust. 1a stanowi, iż w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło.

Z kolei obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób zatrudnionych na umowę zlecenie wynika z art. 66 ust 1 pkt 1 lit. e ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.). Do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pracowników, zgodnie z art. 81 ust. 1 tej ustawy stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracowników, przy czym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe potrąconych przez płatników, zgodnie z przepisami ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie zaś z treścią art. 48b ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, Zakład może sporządzać z urzędu zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, zgłoszenia wyrejestrowania ubezpieczonego z ubezpieczeń społecznych, imienne raporty miesięczne, zgłoszenia płatnika składek, zgłoszenia wyrejestrowania płatnika składek, deklaracje rozliczeniowe oraz dokumenty korygujące te dokumenty, zwane dalej "dokumentami związanymi z ubezpieczeniami społecznymi określonymi w ustawie".

Wreszcie w myśl art. 83 ust 1 pkt 2 ustawy systemowej ZUS wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących m.in. przebiegu ubezpieczeń.

Na wstępie rozważań należy wskazać, iż postępowanie przed Sądem w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych jest postępowaniem kontrolnym mającym na celu sprawdzenie prawidłowości decyzji organu rentowego. Zakres rozpoznania sprawy jest wyznaczony zakresem przedmiotowym i podmiotowym zaskarżonej decyzji. Przedmiotem zaskarżenia w przedmiotowej sprawie były decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, które określiły wymiar składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

W niniejszej sprawie istota sporu sprowadza się zatem do oceny prawidłowości ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne dla pracowników w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015r., poz. 121 ze zm.) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2008r. Nr 164. poz. 1027 ze zm.).

Z kolei, aby dokonać oceny prawidłowości ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanych, należy dokonać oceny charakteru umów zleceń, jakie zainteresowani zawarli z (...) Spółką Jawną przez pryzmat art. 8 ust. 2a ustawy systemowej tj. ocenić czy praca wykonywana w ramach tych umów zleceń była w istocie pracą świadczoną na rzecz własnego pracodawcy.

W ocenie Sądu czynnikiem decydującym o tym, na rzecz jakiego podmiotu praca była de facto wykonywana, jest finalny efekt tej pracy. Ściślej rzecz ujmując należy w takiej sytuacji badać, który podmiot osiąga w ostatecznym rozrachunku

korzystać z wykonania umowy. Z treści umów zleceń zawartych między zainteresowaną (...) Spółką Jawną w D. a zainteresowanymi wynika, że praca świadczona przez zainteresowanych na podstawie tych umów wykonywana była na rzecz Zakładu (...) Sp. z o.o. w G., tj. podmiotu z którym zainteresowanych łączyła umowa o pracę, z tym że była świadczona za pośrednictwem zainteresowanej (...) Spółki Jawnej w D..

Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009r., sygn. akt II UZP 6/09 (OSNP 2010/3-4/46) pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy o dzieło zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy (art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2007r. Nr 4, poz. 74 ze zm.). Pogląd ten potwierdził Sąd Najwyższy również w wyroku z dnia 14 stycznia 2010r. sygn. I UK 252/09 (LEX nr 577824) oraz w wyroku z dnia 13 lutego 2014r. sygn. (I UK 323/13 (LEX nr 145519) wskazując, iż teza ta jest aktualna także w stosunku do pracowników wykonujących taką pracę na podstawie umowy zlecenia.

Zgodnie z art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2015r., poz. 121 ze zm.) za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Przepis ten rozszerza pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych poza sferę stosunku pracy. Rozszerzenie to dotyczy dwóch sytuacji. Pierwszą jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z wymienionych umów prawa cywilnego, przez osobę, która umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy. Drugą, jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z tych umów przez osobę, która umowę taką zawarła z osobą trzecią, jednakże w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Przesłanką decydującą o uznaniu takiej osoby za pracownika w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest to, że – będąc pracownikiem związanym stosunkiem pracy z danym pracodawcą – jednocześnie świadczy na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej, zawartej z nim lub inną osobą. W konsekwencji, nawet, gdy osoba ta (pracownik) zawarła umowę zlecenia z osobą trzecią, to pracę w jej ramach wykonuje faktycznie dla swojego pracodawcy (uzyskuje on rezultaty jej pracy). Można też wskazać, że art. 8 ust. 2a dotyczy z reguły takiej pracy wykonywanej na podstawie umowy cywilnoprawnej na rzecz pracodawcy, która mogłaby być świadczona przez jej wykonawcę w ramach stosunku pracy z tym pracodawcą, z tym, że musiałby on wówczas przestrzegać przepisów o godzinach nadliczbowych, powierzeniu pracownikowi do wykonywania pracy innej niż umówiona (art. 42 § 4 k.p.) i innych ograniczeń i obciążeń wynikających z przepisów prawa pracy.

Podstawowym skutkiem uznania osoby wskazanej w art. 8 ust. 2a za pracownika, jest objęcie jej obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi, chorobowym i wypadkowym, tak jak pracownika (art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W związku z tym, osoba ta podlega obowiązkowi zgłoszenia do wymienionych ubezpieczeń społecznych. Obowiązek ten obciąża płatnika składek (art. 36 ust. 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), który jest także zobowiązany obliczać, rozliczać i przekazywać składki co miesiąc do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (art. 17 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Ponadto, płatnicy składek w stosunku do pracownika, obliczają części składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe finansowane przez ubezpieczonych i po potrąceniu ich ze środków ubezpieczonych przekazują do Zakładu (art. 17 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).

W ocenie Sądu mając na uwadze, że w stosunku do pracownika płatnikiem składek jest pracodawca (art. 4 pkt 2 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), a art. 8 ust. 2a rozszerza pojęcie pracownika na jego dalszą aktywność w ramach umowy cywilnoprawnej, jeżeli w jej ramach świadczy on pracę na rzecz swojego pracodawcy, naturalne i zgodne z wykładnią literalną tego przepisu jest uznanie, że także w zakresie tej sfery aktywności należy go uznać na potrzeby ubezpieczeń społecznych za pracownika tego właśnie pracodawcy. Za taką wykładnią przemawia także art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, według którego, w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w

art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Z przepisu tego wynika logicznie, że płatnikiem jest pracodawca, a przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej jedynie "uwzględnia się" w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy. Pracodawca, ustalając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu stosunku pracy, powinien więc zsumować wynagrodzenie z umowy cywilnoprawnej z wynagrodzeniem ze stosunku pracy.

Wniosek powyższy nie budzi wątpliwości w przypadku pracownika, z którym sam pracodawca zawarł umowę cywilnoprawną w sytuacji określonej w art. 8 ust. 2a. W takim przypadku uznanie pracodawcy za płatnika składek jest oczywiste i zgodne z ogólną zasadą wynikającą z ustawy systemowej, że płatnikiem składek jest podmiot, będący stroną stosunku uzasadniającego objęcie obowiązkiem ubezpieczenia - pracodawca, zleceniodawca. Takie rozwiązanie wydaje się również uzasadnione w sytuacji, gdy umowa cywilnoprawna została zawarta z innym podmiotem (osobą trzecią), lecz praca w jej ramach jest wykonywana na rzecz pracodawcy. Przemawiają za nim wyżej podniesione argumenty, a ponadto, że obowiązki płatnika powinny obciążać podmiot, na rzecz którego praca w ramach umowy cywilnoprawnej jest faktycznie świadczona, i który w związku z tym uzyskuje jej rezultaty, unikając obciążeń i obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy. Należy też wziąć pod uwagę, że wskazanej w art. 18 ust. 1a operacji uwzględnienia w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy przychodu uzyskiwanego z tytułu umowy cywilnoprawnej nie jest w stanie wykonać osoba trzecia, będąca zamawiającym (zlecającym) w umowie cywilnoprawnej zawartej z pracownikiem. Teoretycznie może ona nawet nie wiedzieć, że zleceniobiorca (przyjmujący zamówienie) jest pracownikiem podmiotu, dla którego świadczy usługi (wykonuje dzieło) w ramach własnej umowy. Wobec tego należy przyjąć, że pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy zlecenia zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy.

W ocenie Sądu, mając na uwadze powyższe rozważania oraz ustalony stan faktyczny, należało podzielić stanowisko organu rentowego, zawarte w zaskarżonych decyzjach.

Z materiału dowodowego wynika bowiem jednoznacznie, że zainteresowani pozostawali w stosunku pracy z Zakładem (...) Sp. z o.o. w G. i wykonywali na rzecz tej spółki pracę w ramach umowy zlecenia z (...) Spółka Jawna w D.. Wykonywali typowe obowiązki pracownicze, na swoich stanowiskach pracy i przy użyciu materiałów i narzędzi swojego pracodawcy tj. (...) Sp. z o.o., który nie tylko zapewniał stanowiska pracy, materiały i wszelkie narzędzia pracy ale sprawował także nadzór techniczny i kierownictwo nad zleceniobiorcami. Takie same prace, jakie były wykonywane w ramach umów zlecenia z (...) Spółka Jawna były przed zawarciem umów zlecenia, jak też w późniejszym okresie wykonywane przez pracowników (...) Sp. z o.o., w ramach godzin nadliczbowych.

Konsekwencją powyższego jest uznanie, że płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy zlecenia jest pracodawca zainteresowanych a podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społecznie i ubezpieczenie zdrowotne stanowi sumę przychodów uzyskiwanych przez zainteresowanych z tytułu umowy o pracę i umowy zlecenia.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznając odwołania za bezzasadne, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji wyroku oddalając odwołania.

W punkcie drugim orzeczenia, po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 6 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 490) Sąd zasądził od odwołującego na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 660 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Teresa Kalinka